

Obecné referendum o výstavbe veterných elektrární

Vážení občania!

Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 15.2.2024 schválilo uznesenie o konaní miestneho referenda. Referendum bude obsahovať jednu otázku a je naplánované na termín 6.4.2024.

Obecné zastupiteľstvo má, podľa zákona č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, právo vyhlásiť referendum o otázkach, ktoré sú významné v živote samosprávy.

Výstavba veterného parku v katastri našej obce takou otázkou bezpochyby je. Z tohto dôvodu obecné zastupiteľstvo po mnohých debatách rozhodlo, že právo vyjadriť sa k tak zásadnej otázke majú všetci občania, ktorí sú oprávnenými voličmi v našej obci. Každý jeden z oprávnených voličov bude mať možnosť vyjadriť svoj názor na predkladanú otázku, slobodne a podľa vlastného uváženia.

Veterný park s akýmkoľvek počtom veterných turbín je stavbou, ktorá bude viditeľná pre každého občana a to na dlhé obdobie. Z tohto dôvodu sa nám nezdalo spravodlivé, aby o tak zásadnej veci rozhodli

poslanci bez poznania, aká je verejná mienka o veterných turbínach.

Otázka miestneho referenda je v znení "Súhlasíte s výstavbou veterného parku v katastri obce Radošovce?" Je to jednoduchá otázka, ktorej odpoveďou bude vyjadrenie sa občanov, ktorí prídu k referendu. Je nepopierateľným faktom, že mnohí investori sa snažia realizovať ich zámery veterných parkov v jednotlivých lokalitách Záhoria. Záhorie je považované za lokalitu s dobrou a stabilnou veternosťou a najmä z tohto dôvodu sa stáva lákavým priestorom na výstavbu takýchto parkov.

V súčasnej dobe máme informáciu, že je vo finálnej fáze zámer investora WSB Invest j.s.a, ktorý sa bude povinne prerokovávať verejnosťou a primárne sa týka našej obce. Nie je to však jediný investor, ktorý sa zaujíma o náš kataster, okrem nich ešte SPP a.s., Energiepark s.r.o.

Nikto z vedenia obce nemôže tvrdiť, že s určitou istotou vie, aký názor majú naši občania a preto by bolo veľmi nesprávne a aj nespravodlivé, neponúknuť im priestor na ich rozhodnutie.

Výsledok platného referenda, to značí účasť nad

50%, je pre obecné zastupiteľstvo určujúci v ďalších rozhodnutiach, ktoré by v budúcnosti mali súvis s touto otázkou.

Spoločne s obecným zastupiteľstvom si uvedomujeme, aj v nadväznosti na mnohé udalosti, najmä v poslednom období v legislatívnej oblasti, že reálne hrozí obmedzenie práv občanov vyjadrovať sa k mnohým zásadným otázkam v ich vlastnej obci, najmä v oblasti klášť pripomienky práve k takýmto projektom. Ako občania, nie sme spokojní, ak o nás niekde rozhoduje pár ľudí od stola.

Chcem touto cestou ubezpečiť všetkých občanov, že za prijatím uznesenia o konaní miestneho referenda sú hodiny debát, diskusií medzi vedením obce. Rozhodnutie obecného zastupiteľstva ponúka občanovi najvyššiu formu priamej demokracie na obecnej úrovni, a to možnosť vyjadriť sa práve v referende. Každý iný, aj neplatný výsledok, nastavuje pomyselné zrkadlo našej obecnej spoločnosti.

Preto je aj toto číslo Radvesu venované téme referenda a veterným parkom.

(pokračovanie na strane 2)

Obecné referendum o výstavbe veterných elektrární

Znenie uznesenia č. 113/2024

Obecné zastupiteľstvo v Radošovciach

I. vyhlasuje miestne referendum nasledovne:

- otázka, ktorá sa predkladá oprávneným voľičom na rozhodnutie, znie: „Súhlasíte s výstavbou veterného parku v katastri obce Radošovce?“
- miestne referendum sa vykoná dňa 6. apríla 2024 od 7.00 hod. do 22.00 hod.,
- oznámenie o vyhlásení miestneho referenda bude vyhlásené dvakrát v obecnom rozhlase,

II. zriaďuje komisiu pre miestne referendum v zložení:

- Bc. Stanislava Bubáková Milotová,
- Ing. Elena Mikulová,
- Lucia Ivánková,
- Mgr. Martina Macková,
- PhDr. Magdaléna Vaňková

Náhradníci:

- Ján Reháč,
- Peter Černek,
- Mária Kuchárková

III. určuje komisii pre miestne referendum lehotu na jej prvé zasadnutie do 15 dní od vyhlásenia referenda.

Čo je miestne referendum?

Miestne referendum je na Slovensku referendum vyhlásené na úrovni obce. V podmienkach obecnej samosprávy je kľúčovou formou priamej demokracie. Umožňuje všetkým obyvateľom obcí a miest zúčastňovať sa bezprostredne na rozhodovaní o verejných záležitostiach na základe priameho a konkrétneho prejavu vôle. Obec má podľa zákona č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení právo vyhlásiť miestne referendum o dôležitých otázkach života a rozvoja obce (§ 4 ods. 3m zákona č. 369/1990 Z. z.). Obecné zastupiteľstvo v Radošovciach sa jednohlasne zhodlo v tom, že otázka výstavby akéhokoľvek veterného parku v našom katastri je práve významnou otázkou pre občanov našej obce. Obec vyhlasuje referendum prijatím uznesenia obecného zastupiteľstva, ktoré obsahuje znenie referendovej otázky, dátum konania referenda, čas konania, a členov miestnej komisie pre referendum. Referendum sa musí uskutočniť do 90 dní odo dňa prijatia uznesenia. Výsledky miestneho referenda sú platné, ak sa na ňom zúčastnila aspoň polovica oprávnených voľičov a ak bolo rozhodnutie prijaté nadpolovičnou

väčšinou platných hlasov účastníkov miestneho referenda (§ 11a ods 8 zákona č. 369/1990 Z. z.). Sami občania majú vo svojich rukách odpoveď na referendovú otázku.

Obec vyhlási výsledky miestneho referenda do troch dní od doručenia zápisnice o výsledkoch hlasovania na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce (§ 11a ods. 8 zákona č. 369/1990 Z. z.). Právo voliť do orgánov samosprávy obce má obyvateľ obce, ktorý má trvalý pobyt v obci (§ 163 zákona č. 180/2014 Z. z.).

Referendum je založené na nenarušiteľnom prejave slobodnej vôle občanov rozhodovať sa medzi správnym a nesprávnym, konať sám za seba. Ak nekoná, rozhodujú za neho iní. Súčet väčšiny hlasov rozhoduje za, či proti hlasovacej otázke. V prípade súhlasu jednoduchej väčšiny je vždy platné. Výsledky platného fakultatívneho miestneho referenda majú pre orgány obce odporúčajúci charakter, možno však predpokladať, že obecné zastupiteľstvo v prípadoch, v ktorých z vlastnej vôle prenechá možnosť hlasovaním v miestnom referende vyjadriť svoj názor oprávneným voľičom, bude výsledok takéhoto miestneho referenda aj rešpektovať. Rešpektovanie výsledkov fakultatívneho miestneho referenda orgánmi obce je výsledkom ich politickej zodpovednosti voči obyvateľom obce.

Prehľad miestnych referend, ktoré riešili otázku o dopade na životné prostredie, kvalitu života za posledných 15 rokov

Obec	Termín konania	Platnosť	Iniciatíva	Typ otázky	Hlasovacia otázka	Účasť	Áno z odovzdaných
Mokrý Háj	15.9.2009	neplatné	občianska	petícia	Ste proti využívaniu veternej energie v katastri obce?	36,80 %	50,01 %
Brusno (obec)	17.4.2014	platné	občianska	petícia	Súhlasíte s výstavbou nadregionálnej spaľovne nebezpečných odpadov Dubová v obci Nemecká?	62,17 %	7,54 %
Cabaj-Čápor	28.2.2009	neplatné	občianska	výstavba	Ste za výstavbu veterného parku (veterných elektrární)	35,42%	13,5%
Gánovce	27.6.2020	neplatné	zastupiteľská	petícia	Súhlasíte s tým, aby bola v budúcnosti v tej časti krajinského celku 9 /KC9). Ktorú tvoria dva protihľadávané svahy doliny Gánovského potoka, umožnená akákoľvek výstavba nad rámec súčasného platného územného plánu obce Gánovce?	23,30 %	1,91 %
Hurbanova Ves	27.7.2012	platné	občianska	petícia	Ste proti zaradeniu rozvojovej plochy č. 16,, MVE – malá vodná elektrárňa“ do Územného plánu obce Hurbanova Ves	54,00 %	30,4%
Kysucké Nové Mesto	16.5.2015	platné	občianska	petícia	o zriadení prevádzky na spracovanie odpadov ako sú plasty gumené ojazdené pneumatiky odpadové oleje a uhľíkové polotovary	61,32 %	0,63%
Lieskovec (okres Zvolen)	14.2.2009	neplatné	občianska	petícia	o vybudovaní prevádzky na environmentálne spracovanie plastov	47,30 %	7%
Nový Život	12.5.2015	neplatné	zastupiteľská	osobitný zákon	Súhlasíte s výstavbou malej vodnej elektrárne Nový Život-Eliášovce?	41,69 %	10,13 %
Plášťovce	21.3.2011	platné	občianska	petícia	O výstavbe vodnej elektrárne	59,80 %	42,3 %
Vyšná Šebastová	29.7.2012	platné	občianska	petícia	K výstavbe bioplynovej stanice a peletovacej linky	50,98 %	15 %

Veterná energia na Slovensku

Vietor je forma energie vznikajúca pri nerovnomernom ohrievaní povrchu Zeme slnečným žiarením, pri ktorom vzniká vertikálne prúdenie vzduchu. Z energie, ktorú Slnko vyžaruje smerom k Zemi sa približne 1 až 2 % premieňa na veternú energiu, čo je 50 až 100 krát viac ako energia, ktorú premieňajú rastliny na živú biomasu. Aj z tohto dôvodu zaznamenala veterná energetika v posledných rokoch rozvoj.

V súčasnosti máme na Slovensku v prevádzke 5 veterných turbín z pred 20 rokov.

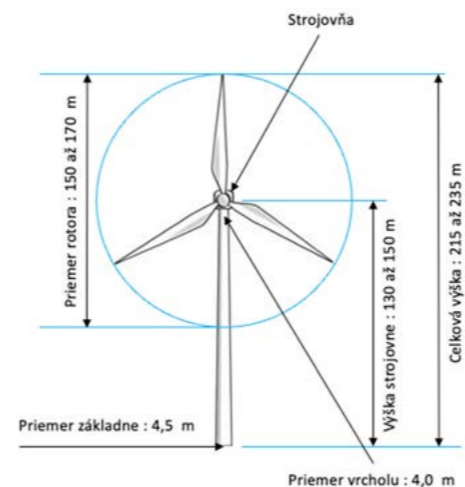
Prvý veterný park na Slovensku postavili v Cerovej v Malých Karpatoch. Tamjšie elektrárne sú v prevádzke od roku 2003. Štyri už z diaľky viditeľné turbíny s priemerom 47 m sú umiestnené na stožiaroch vysokých 76 m. Elektrárne v Cerovej výrobou elektriny pokrývajú spotrebu energie pre 1500 domácností.

Čo to veterné turbíny sú?

Jednoducho povedané, veterná turbína je elektro-mechanické zariadenie na využívanie vetra na výrobu elektrickej energie. Je preto dôležité plánovať umiestnenie veterných turbín v lokalitách, kde je predpoklad dostatočnej priemernej veternosti. Súčasne moderné veterné turbíny sa predpokladá, že budú efektívne vo výrobe elektrickej energie aj v slovenských podmienkach, kde sa priemerná ročná veternosť v požadovanej výške pohybuje v rozmedzí 6,0 až 8,5 m/s, v závislosti od lokality. Platí, že so stúpajúcou výškou nad terénom je veternosť spravidla lepšia.

Veterná turbína pozostáva z troch hlavných častí. Prvou je stožiar so šírkou približne 4,5 metra na ktorého vrchole je umiestnená strojovňa s generátorom s tromi listami rotora. Pre zaujímavosť, lopatky sa točia vždy v smere hodinových ručičiek a natakajú sa v závislosti od smeru vetra, teda v rozpätí 360 stupňov.

Obrázok 1: Základná schéma veternej turbíny

Pre veternosť na území Slovenska sa v súčasnosti plánujú použiť veterné turbíny, ktoré majú výšku strojovne rotora okolo 150 m a dĺžku lopatiek rotora 75 – 85 m. To znamená, že v najvyššom bode dosahujú výšku cca 215 – 235 m. Turbíny s takýmito rozmermi majú štandardný inštalovaný výkon v rozmedzí od 5 do 6,2 MW.

Moderná veterná turbína sa začne točiť, a teda vyrábať elektrinu už od rýchlosti vetra 3,5 m/s a zabrzdí sa z bezpečnostných dôvodov pri rýchlosti približne 25 m/s, čo je na úrovni silnej víchrice.

Pre porovnanie, pred 10 – 15 rokmi sa inštalovaný výkon turbín na pevnine pohyboval okolo 2 MW. Technologický pokrok umožnil zvýšenie ich jednotkového výkonu, zároveň zmenil koncepciu prípravy týchto projektov. Na dosiahnutie plánovaného výkonu veterného parku je v súčasnosti potrebných menej turbín, čím sa napríklad zamedzuje vytvoreniu tzv. bariérového efektu pre vtáctvo.

Sú veterné elektrárne hlučné?

Každá veterná turbína pri prevádzke vydáva zvuk. A to buď zvuk zo samotnej strojovne rotora, ktorá je vo výške okolo 150 m nad terénom, alebo zvuk spôsobený obtekaním vzduchu okolo lopatiek (tzv. aerodynamický hluk). Tento hluk vo

vzdialenosti asi 200 - 300 metrov od elektrárne splyva s prirodzeným hlukom krajiny spôsobovaného vo voľnej krajine predovšetkým vetrom (na poliach, v korunách stromov a pod.).

Každá buduca elektrárňa musí prejsť prísny schvaľovacím procesom, pri ktorom odborná komisia hodnotí aj vplyv na človeka a životné prostredie. Jedným z posudzovaných aspektov je práve hlučnosť, kde výsledná akustická štúdia zhodnotí, či bude elektrárňa spĺňať platné hygienické limity hluku.

Podľa predpisu Ministerstva zdravotníctva SR je prípustná hodnota hluku veternej elektrárne stanovená na 50 dB cez deň a 45 dB v noci, pričom sa do úvahy berie aj okolitá hladina hluku, ku ktorej by sa zvuk elektrárne primiešal.

Okrem zdravotných dopadov sa v štádiu skúmania dopadov novej výstavby zohľadňuje aj takzvaná rušivosť teda to, či zvuk turbíny dosahuje hladinu, ktorá môže pôsobiť pre niektorých obyvateľov rušivo a pocitovo tak znižovať ich kvalitu života.

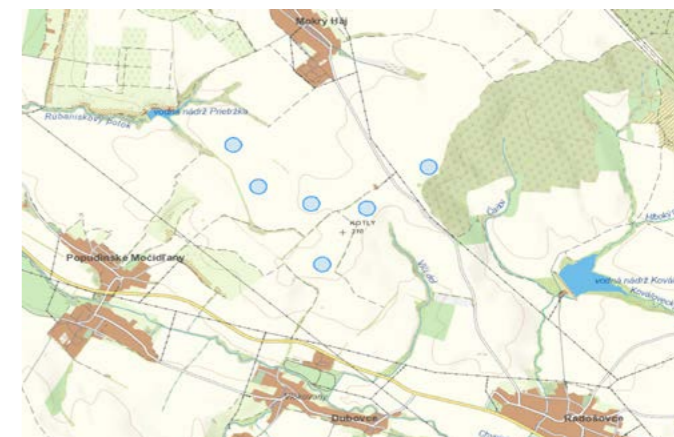
V prípade vnímania hluku z veternej turbíny je dôležitá odstupová vzdialenosť od okolitých sídiel, pričom sa normy v rámci EÚ líšia. Vzhľadom na hygienické normy a hlučnosť turbíny sa vzdialenosť môže pohybovať v rozmedzí 500 až 1000 metrov,“

Viacere zdroje uvádzajú, že moderná turbína s výkonom 6 MW vytvára vo vzdialenosti niekoľko sto metrov hluk nižší, než pripúšťajú hygienické normy. Pri väčšom množstve turbín v jednej lokalite sa hlasitosť dodatočne zvyšuje len o pár decibelov, pričom intenzita hluku klesá už pri malých vzdialenostiach.

Kde by mali byť veterné turbíny umiestnené?

Projektové zámery, ktorý doteraz poznáme počítajú buď so šiestimi veternými turbínami, 3 v katastri obce Radošovce a 3 v katastri obce Popudinské Močidlany (WSB Invest) alebo siedmimi veternými turbínami, 5 v katastri obce Radošovce a 2 v katastri obce Popudinské Močidlany (SPP a.s.).

Obrázok 2: Navrhované rozmiestnenie veternej turbíny – Zámer WSB Invest j.s.a.

Obrázok 3: Navrhované rozmiestnenie veternej turbíny – Zámer SPP a.s.

Zaberajú veterné elektrárne pôdu?

Jedna veterná turbína zaberie pôdu vo výmere približne 2.000 až 2.500 m². Ostatná okolitá pôda, aj tá pod lopatkami turbíny sa môže naďalej využívať na pôvodné (poľnohospodárske) účely. Ku každej veternej turbíne vedie prístupová cesta o šírke približne 4,5 metra spevnená tzv. štrko-drvovými trasami po dohode s vlastníkmi, ako aj užívateľmi pôdy. Tieto cesty sú počas prevádzky veterných elektrární k dispozícii na užívanie verejnosti, či samotným poľnohospodárom; nie sú uzavreté záťarasami. Prepojenie veterných turbín elektrickou kabelážou, ako aj vyvedenie výkonu do distribučnej sústavy je realizované vždy podzemným vedením, spravidla pozdĺž prístupových ciest.

Všetky predpokladané vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľov sa vyhodnocujú v rámci zákonom stanoveného posudzovania vplyvov. Pokiaľ by projekt veterných elektrární nespĺňal akékoľvek kritérium, Ministerstvo životného prostredia SR ho zamietne.

Pozitíva a negatíva veterného parku

Každá priemyselná stavba má svoje klady a záporny. Čerpali sme z verejne dostupných odborných zdrojov, ktoré uvádzajú nasledovné skutočnosti.

Pozitívne aspekty výstavby veterných elektrární:

- **Čistá energia** - pri prevádzke nevytvárajú žiadne tuhé, kvapalné ani plynné emisie prípadne iné odpady,
- **Udržateľná alternatíva** - obnoviteľný a nevyčerateľný zdroj energie,
- nie je potrebná ťažba, spracovanie ani dovoz akéhokoľvek paliva,
- zastavaná plocha veternej elektrárne je minimálna s porovnaním prevádzky elektrárne iného typu,
- **Inovácie a výskum** - konštrukčné materiály elektrárne sú podľa najnovších informácií čiastočne recyklovateľné.

Negatívne aspekty výstavby veterných elektrární

- **Akustický hluk**, infrazvuk a vibrácie
- **Bežiaci tieň** - neprijemné kmitanie svetla a tieňa možno eliminovať vhodnou

lokalizáciou veternej elektrárne, jej dostatočnou vzdialenosťou od obytných zón príp. i inými opatreniami (výsadba zelene).

- **Riziko odpadávania námrazy z točiacej sa vrtule** - v prípade, že použijú technológia danú problematiku rieši rozmrazovaním, resp. automatickým zastavovaním rotora turbíny, je toto riziko bezpredmetné. V ostatných prípadoch je potrebné v predkladanom zámere uvedenú problematiku opísať a navrhnuť potrebné opatrenia.
- **Vplyv na vtáctvo a netopiere** - možné kolízie vtákov s rotujúcimi vrtulami, ich rušenie prevádzkou elektrární, strata alebo poškodenie hniezdnych biotopov a ich fragmentácia i narušenie migračných trás (bariérový efekt). Vyžaduje sa spracovanie ornitologickej štúdie v rámci procesu EIA.
- **Vplyv na ráz krajiny** - Každý návrh na situovanie veternej elektrárne alebo parku musí byť odbornou zdokumentovaný vizualizáciou, adekvátnou vizuálnou interpretáciou a simuláciou očakávaných zmien v krajine podľa Metodiky hodnotenia vizuálnych vplyvov veterných elektrární a veterných parkov na krajinu (MŽP SR, 2010) i krajinárskou štúdiou v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Finančné aspekty doteraz známych zámerov investorov veterných parkov v katastrí obce Radošovce

WSB Invest, j.s.a.

Investor plánuje postaviť 3 turbíny s maximálnou výškou 230 m v katastrí obce Radošovce. Ako finančný aspekt ponúka obci v závislosti od veternosti sumu od 12 000 EUR do 26 000 EUR ročne za turbínu, celkovo 36 000 EUR až 78 000 EUR.

SPP a.s.

Investor plánuje postaviť 5 turbín s maximálnou výškou 200 m v katastrí obce Radošovce. Ako finančný aspekt ponúka obci pevnú sumu 15 000 EUR ročne za turbínu, celkovo 75 000 EUR ročne. SPP a.s. ako obchodník s elektrickou energiou ponúka možnosť zmluvného vzťahu výhodnejších cien elektrickej energie pre obecné objekty.

Obaja investori uvádzajú, že prístupové cesty k turbínám budú sprístupnené verejnosti napríklad aj ako cyklotrasy alebo náučné chodníky.

Naše fašiangy

Ako to bolo na počiatku, tak je to i dnes

„Fašangu, fašangu, šak je ťa na mále, jako tej rosenki na zelenej trávje.“ Fašiangové obdobie sa začalo na Tri krále a skončilo sa až Popolcovou – škaredou stredou. Tu sa vo zvykoch najviac počas storočí premiešali zvyky pohanské a predkresťanské s cirkevnými. Fašiangové prestrojenie a masky majú pôvod v stredovekých mestských karnevaloch a tie zase pochádzali zo starovekých antických saturnálií. Takisto mnohé fašiangové zvyky obsahujú prvky vojenských hier, napríklad u nás mládenci chodili so šabľami, inde tancujú šabľové tance a pod. Na Hromnice sa varila huspenina pre zdravé kĺby a tiež dlhé „šiški“, aby ľan a konope narástli dlhé a vysoké. Fašiangy boli skrátka dlho očakávané obdobie hudby, spevu, tance, zábav, veselého sánkovania, hojnosti a prinášali so sebou mäsité jedlá, opojné a silné nápoje, tajné pohľady a lásky a možno i splnené sny. Koniec fašiangov nemal presný termín. Jeden rok boli fašiangy kratšie, iný rok dlhšie, všetko záviselo od dátumu Veľkej noci a ten zase od vzájomného vzťahu jarnej rovnodennosti a lunárneho cyklu. U nás sa hovorilo, že keď sú krátke fašiangy, vydajú sa a škaredé „dzivki“. „Uš sa fašaňk kráci, uš sa nanavráci, staré dzivki (babi) puačú, že sa neviskáčú.“ Nerozhodní mládenci pobádaní svojimi rodičmi k ženbe, aspoň nemali vtedy toľko času preberať medzi dievkami.

Za posledných 50 rokov chodievali chlapci „po fašaňku“ v 70. aj 80. rokoch 20. storočia, o čom svedčia i zachované fotografie a potom nastala asi 20 - 30 ročná pauza. Po roku 2010 sa spojili ženatí i slobodní chlapci a úspešne oživilí túto tradíciu "chodzeňá po fašaňku".

V súčasnosti sledujeme, že tradícia behom predchádzajúcich piatich rokov opäť krásne ožila a chlapci znova "chodzá po rezenku" (slaniny). Ako a najmä kedy to začalo, sa nevie presne, ale s určitosťou vieme povedať, že už pred sto rokmi sa u nás dodržiavala táto stará fašiangová tradícia: V prvej štvrtine 20. storočia chodil nočný strážnik (vartáš) s mládenkami a muzikantami po dedine a volali to "chodzit po rezenku". Držiac sa za ramená postupovali po dedine a spievali napríklad: "Radočovskú cestú jasní mjesíc višeu, neví šuhaj švarní, za kerú bi išeu ..."

Pred domom, kde bývalo slobodné dievča, zastavili, zaspievali a domáce ženy a dievky vytancovali. Piesňou si vypýtali odmenu:

"Fašangi, Turice, Velká noc ide, do nemá kožuča, zima mu bude. Já nemam kožuča, ceú sa trasu, dajte mi suařini, nech sa vipasu." Darovanú slaninu napichovali na šable, do koša vyberali šišky "koblihi" a dievča pozvali a zároveň ju od rodičov vypýtali na večernú zábavu "muziku", čoho dokladom je pieseň:

"Fašangi, fašangi, otvřajte gánki, idú k vam muádenci, co majú šablenki.

Hore, šable, hore, veru nam je dobre, jak hospodřarovi, co na zimu zore.

Dajte nam, co máte, enem né palicú, za to vam vezneme do tance dzeřicú."

Fašiangové pierko.

V minulosti bývala muzika na fašiangy tri dni. Už v pondelok išla dievka pozvať mládenca, s ktorým vážne chodila, k obedu a pri tej príležitosti mu darovala pierko, ktoré nosil po celé fašiangové trojdnie. Zábava po troch dňoch skončila o pol noci pred škaredou stredou, kedy muzikanti zahrali "marš" a prestali všetky zábavy až do Veľkej noci.

Aj tohtoročná posledná fašiangová sobota bola krásna, chlapci chodili "po rezenku" a počasie im mimoriadne prialo. My všetci spoločne s nimi máme radosť, že jeden krásny radošovský zvyk neupadol do zabudnutia.

Mirka Kučerová Hojsíková

Vyjadrenie aktivistky Ing. Kataríny Ondrušovej – obyvateľky a poslankyne obce Dubovce

Vážení občania Radošovci a naši susedia obce Dubovce Ďakujem pani starostke Ivete Matúšovej, že mi dala priestor vyjadriť sa k vášmu nadchádzajúcemu rozhodovaniu sa o umiestnení veterných turbín vo vašom katastrí. Jedná sa o veľmi vážnu vec, nielen pre nás a naše generácie. Dovolím si upozorniť, že našu obec vaše kladné rozhodnutie zasiahne najviac v kvalite života. Preto by som vás za obec Dubovce rada poprosila, aby ste pri rozhodovaní pamätali na zodpovednosť voči vašim i našim deťom, susedom a vášmu okoliu. Vaše rozhodnutie môže mať navždy vplyv nielen na vaše blízke okolie, krásne vinohrady, výhľady a dedinský život v ňom, ale aj na celé Záhorie. Zachovajme si prosím našu krásnu krajinu. Ďakujem.

Ondrušová Katarína

Názor a stanovisko poľovníkov Poľovníckej spoločnosti Les – Hory Skalica

My poľovníci, ktorí sme spätí s prírodou, ktorú aj zároveň udržiavame, chránime a angažujeme sa v programoch pre udržateľný lov a manažment zveri, čo pomáha udržiavať rovnováhu v populáciách a minimalizovať vplyv na ekosystémy a prispievame k dlhodobej ochrane prírody, nesúhlasíme s výstavbou veterného parku v našom katastrí a to z dôvodu zachovania jej rovnováhy. Každý výdobytok spoločnosti má svoje výhody aj nevýhody. Hluk, ktorý my ľudia počujeme menej ako zvieratá, ktoré majú sluch vyvinutý na prijímanie iných frekvencií, môže byť škodlivý pre zvieratá. Nórska vláda sa ospravedlnila sámskym pastierom za veterné turbíny, ktoré rušia ich zvieratá a vydávajú hluk, ktorý pôsobí na zver odstrašujúco a zároveň narúša ich tradície a život.

Vinárstvo VINPERA

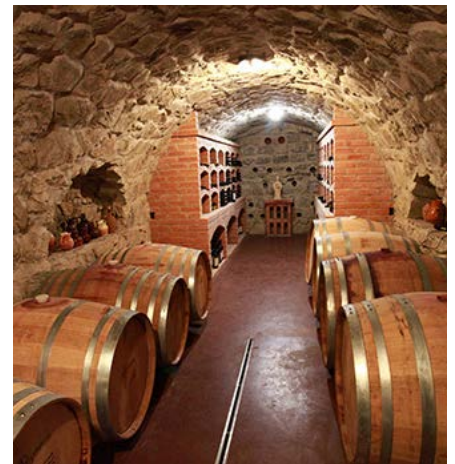
Keď sa dvaja nadšenci Peťo a Rasťo v roku 2016 rozhodli vysadiť vinohrad a neskôr zbudovať nové moderné vinárstvo, ani jedného z nich nenapadlo, že o pár rokov budú ich vína patriť medzi najlepšie vína na Slovensku. Devín z Vinpery je prvé radošovské víno, ktoré uspelo v náročnej konkurencii a je súčasťou ponuky Národného salónu vín. Poctivá práca a výnimočné podmienky vinohradov položili základ aj pre úspechy v zahraničí. Vinpera bola opakovane úspešná aj na najprestížnejšej celosvetovej výstave vín Vinales internationales vo Francúzsku. V roku 2022 v Paríži získal zlatú medailu Sauvignon blanc 2021 a v roku 2023 v Bordeaux získal zlatú medailu Rizling rýnsky a Devín 2021 a striebornú medailu Sauvignon blanc 2022. Úspech je o to výraznejší, že na výstave sa prezentujú tisíce produktov z celého sveta, pričom štátut tejto výstavy je veľmi prísny a len 30% vzoriek môže dostať medailu. Vinárske cesty Peťa Kudláča a Rasťa Ňukoviča sa spojili vďaka zaujímavej súhre okolností. Obidvaja pracovali pre podnik, ktorý robieval celoslovenské podnikové súťaže vinárov z radov jeho zamestnancov. Peťo sa týchto súťaží zúčastňoval so

svojimi vínami a Rasťo bol členom komisie hodnotiteľov. To bola dobrá príležitosť pre oboch na diskusie o víziách a cieľoch v tejto oblasti. Keď v roku 2016 prišla možnosť začať obnovovať Radošovské vinohrady, tak sa jej obidvaja chopili a dali sa spolu so Štefanom Pobudom a Marošom Mikulom do práce. Rozhodnutie založiť si spoločné vinárstvo bolo logickým dôsledkom a vtedy vznikol aj názov VINPERA, je to skratka „Vinárstvo Peter a Rasťo“.

Za budovaním vinohradu a vinárstva je aj snaha nadviazať na historickú tradíciu vinohradníctva a vinárstva v Radošovciach. Tá siaha hlboko do minulosti - historickým dokladom o vinohradoch v Radošovciach z roku 1555 je súpis Révayovských poddaných Holičsko - šaštínskeho panstva z výberu vínového desiatku. V Radošovciach vybral správca panstva 51 okovov vína - približne 2700 litrov. Takže pomerne rozsiahle vinohrady tu boli už pred pol tisícročím.

Samozrejme v rozbehnutom príbehu treba pokračovať. Cieľom vinárstva do budúcnosti je dosiahnuť produkciu okolo 100 tisíc fliaš ročne vyrobených výhradne z vlastných lokálnych vinohradov.

„Vidíme veľkú pridanú hodnotu v tom, že vďaka vlastným vinohradom žijeme s hroznom od kvitnutia až po zber. Potom s ním vieme lepšie pracovať v pivnici a vyrobiť nádherné vína s nezameniteľným lokálnym charakterom.“ Zostáva len veriť, že návštevníci našich vinohradov budú očarení nielen krásnou prírodou, ale aj zážitkom z radošovských vín.

Matričné udalosti roku 2023

Narodili sa

Anton Mago
Marko Polák
Olívia Rajčáková
Matias Masaryk
Miriam Masaryková
Tamia Kos
Simona Slobodová
Eliot Šrámek
Ján Kudláč
Šimon Jamriška
Tobiáš Mikula
Vivien Grepiniaková
Nella Laziciusová
Jakub Mikula
Diana Procházková
Timotej Rajčák
Gabriel Horváth
Theo Pavka
Jana Frťalová
Diana Tomašovičová
Noel Baláž
Nela Turicová

Helena Šebestová
David Slabý
Melinda Wittmann
Benjamín Reháč
Alexander Kaya

Uzavreli manželstvo

Monika Ivánková - Daniel Štokinger
Maria Teresa Martinez Reyes – Ondrej Pobuda
Monika Kudláčová – Tomáš Toropila
Mgr. Anetta Vallová - David Mikoška
Ing. Zuzana Reháková - Martin Flajžik
Mgr. Veronika Kočáriková – Ing. Michal Pátrovič
Mgr. Andrea Dugová – Ing. Mário Žúrek
Radoslava Iršová – Rastislav Irša
Nadja Samsonová – Juraj Sládek
Mgr. Nikola Jurišová – Marek Kuchárek
Terézia Rehušová – Zdenko Prokeš
Ing. Kristína Pániková – Jaroslav Pastorek
Veronika Machová – Oliver Orth
Lenka Pekarová – Dávid Krička
Tereza Bezděková – Miroslav Ravas
Bc. Kristína Matúšová – MUDr. Alexander Nagy

Petra Rajčáková – Karol Blaho
Anna Budzynska – Timotej Karnoš

Rozlúčili sme sa

Marian Mikula 1946
Jozef Suchánsky 1948
Severín Rajnoha 1942
Ivan Polák 1943
Pavína Kudláčová 1943
Štefánia Chválová 1929
Marta Špettová 1949
Jozefa Štítina 1941
Vladimír Kudláč 1965
Pavel Mikula 1964
Emerencia Chrenková 1934
Pavel Milota 1953
Antonín Měchura 1952
Peter Mešťánek 1963
Felicitas Mikúšová 1951
Ing. Vladimír Kočárik 1945
Jozefína Hutťová 1953
Jozefa Šebestová 1931